

فرهنگ و هنر

پایه هفتم

دوره اول متوسطه

۱۳۹۳

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

برنامه‌ریزی محتوا و نظارت بر تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری

نام کتاب: فرهنگ و هنر پایه هفتم دوره اول متوسطه - ۱۰۹

شورای برنامه‌ریزی: مینو آیت‌اللهی، پیروز ارجمند، سید غلامرضا اسلامی، رحمت امینی، مرضیه پناهیان‌پور، مینو رحیمی،

فریبا شاپوریان، سید عبدالمجید شریف زاده، زهره مجدآبادی فراهانی و رضا مهدوی

مؤلفان: مینو آیت‌اللهی، آپه‌نا اسفندیاری، رحمت امینی، زهرا تقدس نژاد، رضا صفری، میترا زارع، فریبا شاپوریان،

مریم کیان و احمد آرمان نوری

ویراستار: افسانه حجتی طباطبائی

آماده‌سازی و نظارت بر چاپ و توزیع: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کدپستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

وبسایت: www.chap.sch.ir

مدیر امور فنی و چاپ: سید احمد حسینی

مدیر هنری: مجید ذاکری یونسی

طراح جلد: سیدعلی موسوی

طراح گرافیک، صفحه‌آرا: حمید ثابت کلاچاهی، محمد مهدی ذبیحی فرد

حروفچین: زهرا ایمانی نصر

مصحح: فرشته ارجمند، مریم جعفرعلیزاده

امور آماده‌سازی خبر: زینت بهشتی شیرازی

امور فنی رایانه‌ای: پیمان حبیب‌پور، سیده‌شیوا شیخ‌الاسلامی

ناشر: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروبخش)

تلفن: ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹

چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»

سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ دوم ۱۳۹۳

حق چاپ محفوظ است.

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۵-۲۲۱۷-۲ ISBN 978-964-05-2217-2

فهرست

بخش اوّل : هنرهای تجسّمی

- فصل اوّل : طّراحی ۱
فصل دوم : نقاشی ۱۳
فصل سوم : عکّاسی ۳۲

بخش دوم : خوش نویسی

- فصل اوّل : آشنایی با اصطلاحات و ابزار خوش نویسی ۴۳
فصل دوم : خوش نویسی کنید ۴۷

بخش سوم : هنرهای سنتی

- فصل اوّل : طّراحی سنتی ۷۱
فصل دوم : گلیم بافی ۷۱
فصل سوم : سفالگری ۸۸

بخش چهارم : هنرهای آوایی

- عناصر آوایی ۹۷

بخش پنجم : هنرهای نمایشی

- عناصر نمایش ۱۱۵

هو الجمیل

دانش آموز عزیز

اگر نگاهی هر چند کوتاه و گذرا به تاریخ کشور عزیزمان داشته باشید، به راحتی به این نکته پی خواهید برد که این سرزمین روزگاری مهد فرهنگ، تمدن و هنر بوده است. عراق و کزافه نخواهد بود اگر ادعا کنیم که کشور ما خاستگاه و سرچشمه هنرهای گوناگونی است که بسیاری از آنها را دیگر کشورهای اسلامی با عنوان هنر اسلامی به دنیا عرضه کرده‌اند.

سخن از زیبایی، هنر و چگونگی آموزش آن در نظام آموزش و پرورش رسمی کشورها با حساسیت‌ها و مسائل مختلفی همراه است که به ماهیت این حوزه یادگیری مربوط می‌شود اما در ایران به دلیل آنچه در بالا به آن اشاره شد، این حساسیت بیشتر است.

کتابی که پیش رو دارید، حاصل تلاش خدمتگزاران شما در گروه هنر دفتر تألیف کتاب‌های درسی ابتدایی و متوسطه نظری است. بدان امید که محتوای طراحی شده نه تنها پاسخی به نیازها، استعدادها و علایق شما باشد بلکه زمینه‌آشنایی هرچه بیشتر شما، میراث داران این مرز و بوم، را با میراث فرهنگی و هنری پر افتخارتان فراهم آورد. این کتاب از پنج بخش تشکیل شده است: هنرهای تجسمی، هنرهای خوش‌نویسی، هنرهای سنتی، هنر آوایی و هنرهای نمایشی.

در بخش هنرهای تجسمی، با طراحی، نقاشی و عکاسی آشنا خواهید شد. در این بخش، یادگیری طراحی به‌عنوان مادر هنرهای تجسمی ضروری است اما شما می‌توانید از میان دو رشته هنری دیگر، با توجه به علاقه و استعداد خود، یکی را انتخاب کنید.

بخش هنرهای سنتی نیز شامل طراحی سنتی (نقش‌های هندسی، گره‌ها)، گلیم بافی و سفالگری است. از این بخش لازم است طراحی سنتی را بیاموزید اما می‌توانید از بین رشته‌های گلیم بافی و سفالگری یک رشته را با توجه به نیازهای خود برای یادگیری انتخاب کنید.

هنرهای آوایی، نمایشی و خوش‌نویسی نیز از جمله فعالیت‌های هنری هستند که لازم است شما عزیزان با آنها آشنا شوید.

گفتنی است که کتاب حاضر تنها یکی از اجزای بسته آموزشی هنر است و شما عزیزان می‌توانید با مراجعه به لوح فشرده آموزشی مکمل، یادگیری خود را کامل‌تر و عمیق‌تر کنید.

امیدواریم این کتاب بتواند به شما آینده‌سازان این مرز و بوم کمک کند تا علاوه بر آشنایی با رشته‌های هنری گوناگون، نیازها، علایق، استعدادها و توانایی‌های خود را بشناسید و در راه شکوفایی آنها گام بردارید. چرا که

قلدران حقیقت به نیم جو نخزند
قبای اطلس آن کس که از هنر عاری است

بخش اول

هنرهای تجسمی

تفصیل اول

طراحی

تفصیل دوم

نقاشی

تفصیل سوم

عکاسی

